

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. I. Quid, & Quotuplex sit votum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

Q U Æ S T I O VIII.

De Voto.

CUM Votum sit juramento promissorio valde affine, plurima diximus questione superiore ad Votum pertinentia agentes de juramento; hic pauca, quæ supersunt, explicabimus, inquirendo prius, Quid, & Quotuplex sit Votum? Deinde, ejus materiam, & obligationem. Demum, Quonam pacto tolli possit Voti obligatio, præsertim per dispensationem.

ARTICULUS I.

Quid, & Quotuplex sit Votum?

- I. Votum est promissio deliberata facta Deo de meliori bono.
- II. Differt a proposito, quippe quod non est obligatorium, saltem sub gravi.
- III. Si votum fiat cum semiplena deliberatione, non obligat. Quid si dubitetur, an deliberatio fuerit plena?
- IV. Ad votum sufficit voluntas implicita illud emittendi; ut in suscipiente Ordines Sacros; Qui si nolit voverè castitatem, adhuc ad illam obligatur, saltem ex statuto Ecclesiæ, & est sacrilegus, si adversus illam peccet.
- V. Qui invalide suscipit Ordines Sacros, ad castitatem non tenetur: Secus vero qui invalide in Religione profectur.
- VI. Soli Deo votum fieri potest, Deipara vero, & Sanctis, quatenus Deus in iis inhabitat.
- VII. In quo sensu votum est de meliori bono?
- VIII. Vinculum voti est fortius vinculo juramenti promissorii.
- IX. Votum invalidum per ratificationem non revalidatur, si ejus invaliditas ignoretur. Quid si quis dubitet, an voluerit per ratificationem novum votum emittere?
- X. Multipliciter dividitur votum; præsertim in Solemne, & Simplex: So-

lemne emittitur in susceptione Ordinis Sacri, & in Professione Religiosa, & irritat matrimonium; Quod pariter irritat Votum simplex in Societate Jesu.

- XI. Per votum pœnale, puta non blasphemandi sub pana jejunandi, ut plurimum duo promittuntur Deo; Id tamen pendet ex intentione votantis.

I. **O** Uæritur primo, Quid sit Votum, & in quo differat a proposito, & a juramento promissorio?

Respondeo, Votum ex D. Th. esse promissionem Deo factam voluntariam, & deliberatam de bono meliori.

II. Unde sequitur primo, quod quamvis omne votum sit propositum, seu deliberata voluntas aliquid faciendi, tamen non omne propositum est votum; cum non omne propositum sit promissio, seu voluntas se obligandi Deo: Quare qui non observat votum in materia gravi, est perfidus, seu violat fidem, & promissionem datam, & peccat mortaliter; qui vero propositum non observat, est solum inconstans, & peccatum mortale non committit: Immo dubium est apud Doctores, an peccet venialiter? Affirmat enim Pal., quia est levitas animi, saltem sine causa, a bono proposito se avertere: Negat vero Sanch. lib. 4. cap.

cap. 1., Navar. & alii, quia nulla lex obligat ad propositum servandum: Et quamvis sit quaedam levitas mutare propositum sine causa, at non est levitas peccaminosa; quia est solum defectus majoris boni; nec fit contra virtutem constantiae obligatoriam.

III. Sequitur secundo, quod votum fieri debeat cum plena advertentia ad id, quod promittitur, & cum plena libertate; sufficit autem ea deliberatio, & libertas, quæ satis est ad peccatum mortale. Quod si deliberatio sit semiplena, peccat quidem venialiter sic vovens, cum adsit defectus prudentiæ, sed ne sub veniali quidem obligatur ad votum, ut communiter docent apud Trull. Et ratio est, quia nemo censetur velle sibi onus assumere, nisi si plene advertat ad id, quod agit; etenim sic veluti per ignorantiam censetur vovere; ut accidit, cum quis ex subito animi motu voveret, vel ex consuetudine linguæ mentem præveniente. Si tamen dubites de plena advertentia, Pal., & Bonac. putant probabilius te obligari, quia possessio, & præsumptio stat pro voto; Alii vero apud Tambur. cap. 3. lib. 1. §. 7. V. *Votum*, & apud Trull. lib. 2. cap. 2. probabiliter putant, te non obligari; quia stat in possessione libertas in foro conscientiæ, quamvis in foro externo stet in possessione votum.

IV. Notandum tamen, ad votum sufficere promissionem deliberatam implicitam, qualis requiritur in suscipiente Ordines Sacros, quibus ex intentione, & instituto Ecclesiæ annectitur votum solemne castitatis: Etenim qui deliberate vult aliquem statum suscipere, deliberate vult subire omnia onera tali statui annexa; ergo quamvis ignoret annecti Ordinibus Sacris votum castitatis, quia tamen deliberate vult illos suscipere, consequenter deliberate emittit votum castitatis, quamvis implicite. Quod si positive nollet vo-

Pars II.

vere castitatem, non solum peccaret, sed teneretur etiam castitatem servare, saltem ex statuto Ecclesiæ; Quinimo si peccaret contra castitatem, quamvis non peccaret contra votum, eo quod noluerit votum emittere, adhuc sacrilege peccaret, eo quod tale peccatum adversaretur sacro statui, in quo reperitur, qui Sacros Ordines suscepit.

V. Qui tamen Ordines suscipit invalide, ad castitatem non tenetur; quia destructo principali, corrumpitur etiam accessorium: Econtra qui invalide in Religione proficitur, tenetur ad castitatem, quia in tali casu castitas non se habet ut accessorium, sed ut principale.

VI. Sequitur tertio, *Votum* soli Deo fieri posse, quia votum est actus Religionis respiciens cultum Deo debitum; testamur quippe per votum Deum esse summe providum, eique in angustiis recurrendum, ut opem ferat. Quando autem Beatæ Virgini, vel Sanctis aliquid vovemus, tunc etiam mediate, & tacite vovemus ipsi Deo, quatenus in iis habitat per sanctitatem: Sicut enim juramus per Sanctos, quatenus sunt aliquid Dei, ita iisdem Sanctis vovemus; tum quia sunt aliquid Dei; tum etiam ut sint testes voti, & Patroni, ac intercessores ad votum servandum, & ad obtinendum quod intendimus.

VII. Sequitur ultimo, votum de re, quæ est impossibilis cum majori bono, esse nullum; ut votum de nubendo, quod impedit calibatum. Dicitur tamen esse votum de meliori bono, non solum quia debet esse melius, quod promittitur, quam ejus oppositum, sed etiam quia ipse actus vovendi rem bonam facit illam meliorem; nam sive res, quæ promittitur, sit præcepta, sive non, semper vovere illam est actus supererogationis, & opus consilii; Unde cæteris pari-

bus

bus magis meritorium est facere opus ex voto, quam sine illo; Nam jejunium, exempli gratia, cum voto est actus religionis simul, & abstinentiae; ubi sine voto esset solum actus abstinentiae: Unde dixit Divus Anselmus lib. de similitud. cap. 84. *Plus est dare arborem cum fructibus, quam solos fructus.*

VIII. Porro differt Votum a Jramento promissorio; Etenim, ut diximus art. 6. num. 10. vinculum voti fortius est vinculo juramenti: Votum fert promissionem Deo factam de aliquo faciendo, & ideo, si id non fiat, peccatur contra religionem, & contra fidelitatem Deo debitam; juramentum promissorium fert invocationem Dei in testem voluntatis praesentis de aliquo faciendo, unde si id postea non fiat, solum peccatur contra reverentiam Deo debitam, atque adeo contra religionem, ut notavimus etiam quaest. super. ex D. Th. 2. 2. quaest. 89. art. 8.

IX. Quaritur secundo; An votum invalidum per ratificationem revalidetur?

Respondeo distinguendo; nam vel ratificans scit, aut credit, votum, quod emisit, fuisse invalidum, & certe per ratificationem revalidatur; vel id ignorat, & non revalidatur; nam per ratificationem confirmatur prius votum, quod si fuit nullum, & ignoratur, solum confirmatur votum, prout fuit prius emissum; & sic non revalidatur. Quod si quis dubitet, an ratificando votum, quod ignorat fuisse invalidum, voluerit solum illud confirmare, an novum emittere, ex Sanchez, & Bonac. apud Trull. l. c. distinguendum est, nam si sciat, vel probabiliter opinetur se conscium fuisse prioris voti invalidi, praesumitur voluisse illud solum confirmare; secus vero praesumitur voluisse novum votum emittere.

X. Quaritur tertio; Quotuplex sit votum?

Respondeo, dividi primo in Personale, ut peregrinandi; Reale, ut dandi eleemosynam; & Mixtum, ut peregrinandi, & aliquid offerendi. Secundo, in Temporale, ut servandi castitatem per annum, & Perpetuum. Tertio, in Expressum, & Tacitum, ut est votum castitatis emissum in susceptione Ordinis Sacri. Quarto, in Simplex, & Solemne, quod scilicet cum solemnitate quadam fit, verbi gratia cum traditione proprii corporis, & libertatis acceptata; Tale est votum religionis in professione; & votum castitatis in susceptione Ordinis Sacri; & utrumque habet irritare matrimonium; quod etiam irritat votum simplex castitatis emissum in religione approbata, puta in Societate. Dicitur tamen hoc votum simplex, quia quamvis religiosus offerat se in perpetuum religioni, haec tamen non se obligat ad illam retinendum, si delinquat. Quinto, dividitur in Reservatum, & non reservatum. Sexto, in Absolutum, & Conditionale; Quod etiam subdividitur in Pœnale, ut si voveas te non blasphematurum sub pœna jejunandi; & non pœnale, ut voveo peregrinationem, si pater consentiat.

XI. Rogabis, Num hujusmodi votum pœnale includat duo vota, videlicet & non blasphemandi, & simul jejunandi in casu blasphemiae, an vero hoc secundum tantum?

Respondeo, hoc dependere ex intentione voventis, ut plurimum autem utrumque vovetur. Eodem modo si quis vovet sub pluribus conditionibus, pendet ex intentione voventis, num una tantum purificata, teneatur ad votum, an vero purificatis omnibus. Si tamen non constet de intentione, tunc si conditiones sint appositae copulative per particulam, *Et*, non tenetur, nisi purificatis omnibus; Secus vero si

sint appositæ disjunctive per particulam, *Vel*, quia verba accipienda sunt juxta propriam significationem.

ARTICULUS II.

De Materia, & Obligatione Voti.

- I. Quando materia voti partim est apta, partim inepta, vovens ad nihil tenetur, si utramque materiam vovit per modum unius; secus si per modum plurium.
- II. Quamdiu differri possit voti adimpletio, præsertim si sit de Religione ingredienda?
- III. Num possit emitti votum cum intentione, quod solum obliget sub levi in materia gravi, & sub gravi in materia levi?
- IV. Quandonam materia levis ex circumstantia evadit gravis?
- V. Num peccet graviter, qui sepe violat votum in materia levi?
- VI. Peccatne mortaliter, qui eodem die violat plurima vota diversa, quorum singula sunt de re levi?
- VII. Cessat voti obligatio, facta, aut deprehensa notabili mutatione, qua si fuisset prævisa, votum non fuisset emissum.

I. **Q**uæritur primo, Quando materia partim est apta voto, partim inepta, obligatne votum ad partem aptam, an simpliciter non obligat? Verbi gratia, si voveas ducere Bertam meretricem, quamvis ad matrimonium non tenearis, cum non sit de meliori bono, tenerisne tamen ad meretricem illam ducendam, posito quod velis nubere?

Respondeo, ut dicemus in de Sponsalibus, quod quoties materia partim est apta voto, partim inepta, toties si votum respicit materiam per modum unius indivisibilis, est simpliciter invalidum; si vero respiciat materiam

divisibiliter, tunc vovens tenetur ad solam illam partem materiæ, quæ est apta voto: Verbi gratia, qui vovit jejunium crastinum, si possit jejunare solum usque ad vigesimam horam, ad id non tenetur, quia jejunium vovetur per modum unius indivisibilis; Si vero voveat jejunare totam Quadragesimam, & solum possit octo dies jejunare, ad id tenetur; quia jejunium quadragesimale vovetur divisibiliter. Idem dicas in casu adducto, nam si quis voveat ducere meretricem per modum unius voti indivisibiliter, & absolute, tunc votum est simpliciter nullum; unde si vult nubere, potest cum qualibet nubere; si vero votum sit per modum plurium, itaut absolute voveat nubere, & simul conditionate voveat, quod si nubat, non nisi meretrici nubet, tunc quamvis prius votum absolutum sit nullum, unde simpliciter non reneatur nubere, tamen quia secundum conditionatum est validum, tenetur, si vult nubere, ducere meretricem: ita Suar., Bonac., & alii.

II. Quæritur secundo; Quandonam votum obliget?

Respondeo, obligare pro tempore præfixo ex intentione voventis: Quod si nullum tempus præfigatur, obligat quamprimum commode impleri possit; nam Deuter. 23. dicitur: *Cum votum voveris Domino, non tardabis reddere, quia requireret illud Dominus; & si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.*

Difficultas tamen est, quandonam mora dicatur notabilis, itaut ad mortale pertingat?

Respondeo, quod quando nullum tempus præfixum est a vovente, aliter discurrendum sit de votis, quæ per dilationem patiuntur diminutionem, (ut est, verbi gratia, votum ingrediendi religionem, aut serviendi hospitali toto vitæ tempore, nam quo longius differtur voti adimpletio, eo minus vovens vivit in religione, &